

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Пенка Баракова, преподавател в СУ „Св.Климент Охридски”,
член на научното жури за присъждане на образователната и научна степен
„доктор”,

за

дисертационния труд на Веселка Христова Николова на тема „Изкуство и
внушение. Психология на сугестивните и автосугестивни модели на
художествената творба”. Катедра „Психология на изкуството, художествено
образование и общообразователни дисциплини”, научна специалност
„Психология на изкуството“

Във връзка с процедурата за присъждане на научната степен „доктор”
дисертантката Веселка Николова е представила пълния комплект материали в
съответствие с Правилника на НХА за прилагане на Закона за развитието на
академичния състав в Република България.

**ТЕМА – актуална, текстът е с общокултурен характер и провокира широк поглед
върху проблемите**

Познаване на проблема – отлично

Методика на изследването – описание, анализ , класификация, сравнение

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд следва класическата структура на подобен тип
монографични изследвания и включва увод, изложение в три части, заключение,
приложение и библиография. Върху 170 компютърни страници е проследен
генезисът на сугестивните и автосугестивните техники и връзката им с
психологията, като прегледът на изследванията по темата е преди всичко
реферативен. Приложението е 140 страници в албумен формат. Библиографията е
от 112 източника, показващи задълбочена, широка осведоменост на
дисертантката в няколко области – история на изкуството, теория на изкуството,
психология, семиотика.

От приложената справка за участие в научни конференции, семинари и
проекти се вижда, че Веселка Николова отговаря на специфичните изисквания на
НХА.

Факторите, движили избора на темата за сугестивните и автосугестивните
модели, са убедителни – както в теоретичен, така и в приложен аспект.

Избраната тема е иновативна, тъй като по света се правят множество изследвания и изложби, отразяващи психичните процеси, които влияят върху механизмите, свързани с творческия процес. В приложен аспект се изследват посетителите в музеите и техните реакции, когато наблюдават съвременно изкуство.

Изследват се стилове и течения, в които се прилагат сугестивни и автосугестивни методи при създаване на художествени творби.

Прави се обглеждане на техники и експериментални методи при създаване на художествени творби, като се проследява връзката им с психологията. Анализират се експериментални методи, използвани от авторите за въздействие в изкуството, следвайки идеологията на съвременните течения при определено състояние на личността.

Дисертационният труд се отличава с отношението към разгадаване и тълкуване на психологическия аспект на творбите, повлияни от методите на внушение и самовнушение. Проучени и анализирани са процесите на функциониране на тези методи от гледна точка на психология на творчеството и психологията на възприятието.

Уводът запознава с научните изследвания по темата на дисертацията, анализира сведенията и описва обхвата на отделните глави.

В първа глава се разглежда връзката на сугестивните и автосугестивни методи с психологията. Проучват се възникването, обхватът, методите и техниките на внушение и самовнушение в изкуството. Изследват се алтернативните психологически теории и влиянието на психоанализата.

Във втора глава се проследяват стиловете и теченията, подходите и факторите на влияние, използвани в изкуството. Разглежда се влиянието на езотеризма в изкуството.

В трета глава се представят научни изследвания и похвати, прави се анализ на образите в изкуството. Посочва се ролята на невербалните въздействия.

Дисертационният труд е посветен на важен научен проблем – изследване на методите на внушение и самовнушение и тяхното влияние върху изкуството. Докторантката демонстрира отлична осведоменост за съвременното състояние на избраната научна проблематика, която се подкрепя от изчерпателния литературен обзор и от цитирането на голям брой литературни източници. Това е позволило правилно да се формулират целта и задачите на дисертационния труд и компетентно да се анализират методите на внушение и самовнушение в контекста на съвременната информация по изследвания проблем.

Оригинален принос на дисертационния труд е формулирането и обосноваването на съвременно научно изследване върху X – лъчите и четвъртото измерение. Прави се обосновка на нова теория, според която те започват да се използват в изкуството в началото на 20 век и оказват влияние върху творчеството на Пабло Пикасо, Алберто Джакомети, Марсел Дюшам.

